

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 15/3004

Oslo, 6. januar 2016
Vår ref: Hege Stokmo/ 16-4

HØRINGSUTTALELSE - ADVOKATLOVUTVALGETS UTREDNING NOU 2015:3 ADVOKATEN I SAMFUNNET

1. Innledning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 13. mai 2015 om Advokatlovutvalgets utredning med forslag til nytt regelverk for advokater og andre som yter rettslig bistand. Høringsuttalelsen er også sendt per e-post til postmottak@jd.dep.no.

Virke er næringslivets nest største hovedorganisasjon og representerer over 20 000 virksomheter. Våre medlemsbedrifter kommer fra bransjer som handel, kunnskap, teknologi, reiseliv, service, helse, omsorg, utdanning, kultur og frivillighet. Til sammen utgjør de over 225 000 arbeidsplasser. Våre medlemsbedrifter har behov for juridisk bistand og Virke er opptatt av at tilgangen på slik bistand for våre medlemmer er best mulig.

Utredningen gir en god gjennomgang av advokatrollen og Virke berømmer Advokatlovutvalget for det grundige arbeidet som er lagt ned. Virke støtter forslaget om å regulere advokatvirksomheten gjennom en egen advokatlov. Særlig fremheves som positivt en lovfesting av flere av de sentrale etiske prinsipper som i dag følger av Regler for god advokatskikk, herunder prinsippene om uavhengighet og konfidensialitet.

Advokatene i Virke er først og fremst organisasjonsadvokater og yter advokatbistand til våre medlemmer innen arbeidsrett og forretningsjuridiske områder som kontraktsrett, kjøps- og forbrukerkjøpsrett, markedsføringsrett, offentlige anskaffelser og selskapsrett. Advokatene benyttes også som internadvokater for Virke og dets datterselskaper Virke Eiendom og Virke Forsikring.

For Virke som organisasjon avgrenses vår høringsuttalelse til det som berører organisering av advokatvirksomhet gjennom internadvokater og organisasjonsadvokater samt forholdet til taushetsplikten. Vi vil også knytte noen kommentarer til forslaget om opphevelse av rettsrådsmonopolet.

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO-0255 Oslo

Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tlf: +47 22 54 17 00
Faks: +47 22 56 17 00

E-post
info@virke.no

Bankgiro
6030.05.18543

Org. nr.
970 134 646 MVA

www.virke.no

2. Adgangen til å yte rettslig bistand – opphevelse av rettsrådsmonopolet for advokater

Forslaget åpner for at enhver skal kunne gi rettslig bistand, jfr. forslagets § 99. Utvalget begrunner dette blant annet med at en opphevelse av rettsrådsmonopolet kan gi større konkurranse og dermed tilgang til billigere rettslig bistand for det rettssøkende publikum.

Forslaget innebærer at det ikke skal foreligge noen kvalifikasjonskrav for de personer som gir juridiske råd. Virke vil påpeke en bekymring for kvaliteten på tjenesten som leveres dersom det ikke reguleres inn noen kvalifikasjonskrav. Feilrådgivning vil kunne medføre potensielt store skadevirkninger. I denne forbindelse vil Virke også påpeke en bekymring ved at det ikke er foreslått noen forsikringsplikt for andre enn advokater som gir rettsråd.

3. Internadvokater

Innledningsvis bemerkes at lovens tredelte systematisering av advokatvirksomhet gjennom advokat i advokatforetak, internadvokat og organisasjonsadvokat er hensiktsmessig og god.

Virke støtter en lovfesting av regler for internadvokater i forslagets § 18 som i stor grad er samsvarende med gjeldende rettstilstand og Regler for god advokatskikk.

Det uttrykkelige instruksjonsforbudet i utkastet § 23 tredje ledd ytterligere styrker internadvokatenes uavhengighet og vil være en viktig referanse for internadvokatene. Ingen andre enn en overordnet advokat kan instruere en internadvokat om den faglige utførelsen av arbeidet.

4. Organisasjonsadvokater

Virke støtter en lovfesting av regler for organisasjonsadvokater i forslagets § 19.

Av lovforslaget følger at bistand vil kunne ytes til medlemmer *eller andre*, jfr. forslagets § 19 første ledd. Dette innebærer en utvidelse av hvem organisasjonsadvokaten kan yte bistand til i forhold til dagens rettstilstand, jfr. dstl. § 233.

Av § 19 tredje ledd følger at arbeidsgiver kan oppstille rimelige rammer for advokatbistanden. Ordlyden kan med fordel utdypes på dette punktet slik at rammene ikke griper inn i advokatenes advokatetiske vurderinger og forpliktelser, herunder uavhengigheten.

Som for internadvokatene er det behov for å kodifisere et instruksjonsforbud. Dette er gjort i forslagets § 23 første ledd. Virke støtter også unntaket fra instruksjonsforbudet i forslagets § 23 andre ledd når et oppdrag kommer i strid med organisasjonens ideelle interesser. Av denne bestemmelsen følger at organisasjonsadvokaten kan pålegges å avslutte et oppdrag når dette er nødvendig for ikke å komme i konflikt med de ideelle interesser arbeidsgiveren har som formål å virke for.

Hva gjelder organisasjonsadvokater må det være en forutsetning at det kan betales vederlag for advokatens bistand til medlemmene i tillegg til ordinær medlemskontingent. Virke er enig i at slikt vederlag må være basert på kostnadsdekning og at organisasjonen ikke kan ha et profittmotiv for advokatvirksomheten. Dette sikrer uavhengigheten og bidrar til at reglene om eierskapsbegrensninger i advokatforetak ikke uthules gjennom ordningen med organisasjonsadvokater.

Det er viktig at utvalget påpeker at advokater som er ansatt i en organisasjon kan fungere både som organisasjonsadvokater og internadvokater. Dette forutsetter at advokaten da til enhver tid oppfyller reglene for henholdsvis internadvokater og organisasjonsadvokater i den rollen advokaten opptrer i.

I denne sammenheng skal bemerkes at Virkes advokater innenfor kollektiv arbeidsrett har en særlig posisjon som er lite belyst i utredningen. Dette vil gjelde for alle arbeidsgiverorganisasjonene. Eksempelvis er det slik at i saker for Arbeidsretten vil advokaten fra arbeidsgiverforeningen normalt være prosessfullmektig både for arbeidsgiver og for medlemsbedriften. Spørsmålet vil være om advokaten da opptrer som internadvokat for arbeidsgiver og organisasjonsadvokat for medlemsbedriften.

5. Advokaters taushetsplikt

Advokaters taushetsplikt er regulert i forslagets §§ 27 og 28. Virke støtter en i hovedsak kodifisering av gjeldende rettstilstand hva gjelder advokaters taushetsplikt. Taushetsplikten er helt avgjørende for at advokaten skal kunne oppfylle sin samfunnsoppgave.

Virke er enig i utvalgets forslag om lovfesting hva gjelder forholdet mellom advokatens taushetsplikt og bevis- og beslagsforbudene i tvisteloven og straffeprosessloven i forslagets § 27 femte ledd.

Hva gjelder unntak fra taushetsplikten er det inntatt en uttømmende oppramsing av unntak fra taushetsplikten i forslagets § 28 første ledd. Virke mener at forslaget er meget godt egnet til å verne om advokaters taushetsplikt og vil bidra til å sikre forutberegnelighet rundt taushetsplikten. Nye unntak fra taushetsplikten kan ikke innføres uten etter endring av forslagets § 28 første ledd.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Hege Stokmo

Leder forretningsjuridisk/ Advokat MNA